

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ	α' Ἀναπλάσεως καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ α' Ἀνάπλασις ἀνοίγεται τὰς στήλας τῆς πρὸς εὐρείαν συζήτησιν περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καταστάσεως καὶ τῶν ἐπιτασσόμενων πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς. — Ἀνατομικὴ καὶ θρησκεία, ὑπὸ Νικολάου Γ. Γαλανοῦ. — Γοεὶς καὶ εἰκόνα, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δασκακηνοῦ Πολυδώρου. — Αἱ Ἀρχαί, ἔτσι αἱ κύριαι διδασκαλίαι, ἐφ' ὧν τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας στηρίζεται, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Τὸ διήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως» ἢ Πραγματικῆς Ζωῆς, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποικίλα.

Ἡ ἈΝΑΠΛΑΣΙΣ,

ΑΝΟΙΓΟΥΣΑ ΤΑΣ ΣΤΗΛΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΥΡΕΙΑΝ ΣΥΖΗΤΗΣΙΝ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΗΜΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΙΝ ΑΥΤΗΣ

Ἡ ληψὶς μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καταστάσεως ἀνήκει βεβαίως εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς· ἀλλ' ἡ σκέψις καὶ συζήτησις περὶ τῶν καταλληλοτέρων διὰ τὴν ποθυμένην βελτίωσιν μέτρων εἶνε κοινὸν δικαίωμα τῶν δυναμένων νὰ προτείνωσιν τι λόγῳ τινὸς ὅπως οὖν ἄξιον, διὰ δὲ τοὺς διευθυντὰς ὀρθοδόξων ὀργανιστικῶν φύλλων εἶνε ἅμα καὶ καθήκον ἀπαραίτητον καὶ ἱερώτατον· ἀρκεῖ μόνον νὰ τηρήσωσιν εἰς τὰς προτάσεις αὐτῶν καὶ τὰς συζητήσεις τὴν πρέπουσαν εὐαισθησίαν, κοσμιότητα καὶ εὐλάβειαν. Λέγοντες ὅμως εὐλάβειαν καὶ κοσμιότητα δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ψευδοσυντηρικότητα ἐκείνην, ἥτις εἶνε ὑποκρισία καὶ δειλία. Εἰς ὅλας τὰς συζητήσεις, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰς ἀφορώσας τὴν Ἐκκλησίαν, πρέπει νὰ ἐπιζητῇται ἡ ἀλήθεια, ἥτις σώζει, καὶ νὰ δεσπόζῃ ἡ εὐαισθησία καὶ ἡ παρρησία, αἵτινες διανοίγουσι τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας, καταδεικνύουσαι τὰ κακῶς ἔχοντα

καὶ προβάλλουσαι τὰ πρὸς διόρθωσιν ἀπαιτούμενα.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἡ «Ἀνάπλασις» καλεῖ εἰς εὐρείαν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς συζήτησιν περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καταστάσεως καὶ τῶν ἀπαιτούμενων πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς.

Ἡ συζήτησις αὕτη πρέπει, εἰπομεν, νὰ γείνη μετὰ κοσμιότητος καὶ εὐλαβείας. Δύνανται δηλαδή ὅσοι θὰ μετέσχωσιν αὐτῆς νὰ ὑποδείξωσι καὶ αὐτοὶ σημεῖα, εἰς τὰ ὅποια, κατὰ τὴν κρίσιν των, ὑπάρχουσιν αὐταὶ ἡ ἐκείναι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ νόσοι· δύνανται νὰ κατονομάσωσι τὰς νόσους ταύτας καὶ τὰ αἷτια αὐτῶν· ἀλλ' ὀφείλουσι νὰ μὴ ἀναμίσξωσι πρόσωπα, καὶ νὰ ἀποφύγωσιν ἐκφράσεις ὀνειδιστικὰς καὶ βλαβείας, δι' ὧν ἡ συζήτησις, ἀντὶ νὰ ἦνε πρὸς τὸν διαφωτισμὸν τῶν πραγμάτων, τείνει νὰ ἐκπέσῃ εἰς ὕβριν κατὰ τῶν προσώπων.

Ἀλλ' ἡ συζήτησις πρέπει νὰ διεξαχθῇ καὶ μετὰ εὐαισθησίας καὶ παρρησίας· πρέπει δηλαδή νὰ ἐπιζητηθῇ καὶ νὰ λεχθῇ ἡ ἀλήθεια περὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν πράγματος, τὸ ὅποιον δὲν εἶνε εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῷ θέσιν, καὶ νὰ διεχθῇ μετὰ παρρησίας ἡ ἔδρα τοῦ κακοῦ, καὶ ἡ πρὸς θεραπείαν μέθοδος. Προέρχεται τὸ κακὸν ἐκ πλημμελείας θεσμῶν, ἢ ἐκ κακῆς αὐτῶν ἐφαρμογῆς, ἢ ἐξ ἐντελεῶς αὐτῶν ἀρχισίας; Νὰ δηλωθῇ. Σχετίζεται τὸ κακὸν τοῦτο πρὸς ὑψηλοὺς κύκλους, πρὸς κορυφαίας τάξεις; Νὰ μὴ ἀποκρυβῇ. Ἀρκεῖ ἡ συζήτησις νὰ μείνῃ καὶ πάλιν πραγματικὴ, καὶ νὰ μὴ μεταπίπτῃ εἰς ἐπικρίσεις προσωπικὰς, αἵτινες εἶνε ξέναι καὶ πρὸς τὸ θέμα καὶ πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν.

Καὶ ἔως τώρα μὲν συζητήσεις παρ' ἡμῖν ἐγίνοντο μόνον διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον, καὶ περὶ τούτου πάλιν μόνον διὰ τὴν συντήρησίν του καὶ τὸ εὐπαιδευτόν του. Ἀλλ' ἡ «Ἀνάπλασις» φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ καταστήσῃ τὴν περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων

συζήτησιν γενικωτέραν, ευρύτεραν, και δικαιότεραν. Ο κατώτερος κλήρος δεν αρκεί να συντηρηται και να ηνε ευπαίδευτος· πρέπει να ηνε και κόσμιος και σώφρων. Τι λοιπόν προσκορούε ίσως σήμερα εις την κοσμιότητα και την σωφροσύνην μέρους τινός του κλήρου, και τί δέον να γείνη, διὰ τὴν ενισχυθῇ ἡ περι τῆς ἀγνότητος και ἡθικότητος αὐτοῦ πεποιθήσις;

Συζητούντες περὶ στρατοῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ συζητήσωμεν περὶ τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ ἀξιωματικῶν. Οὕτω, προκειμένης συζήτησεως και περὶ διαμορφώσεως καλλίστου κλήρου, πρέπει νὰ συμπαρακολουθήσῃ ἡ περὶ ἀρχιερέων συζήτησις· ὅχι τοῦ Α ἢ τοῦ Β Ἀρχιερέως, ἀλλὰ τῆς τάξεως ἐν γένει τῶν ἀρχιερέων, ὅποιοι σήμερα παρίστανται και δρῶσιν. Ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ καθήκοντά των και ἐκπληροῦσι τὴν ἀποστολὴν των, λόγῳ διοικητικότητος, διδακτικότητος, ἀφιλοκερδείας, ἀπροσωποληψίας και ἀγνότητος; ἢ χωλαίνουσι, και προσκόπτουσι (κατὰ τὸ ὅλον, ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον, ἢ κατὰ μέρος), ὡς ὑπαίτιοι ἐκκλησιαστικῶν νόσων ἢ ὡς ὅργανα αὐτῶν; Πῶς δὲ δύνανται νὰ καταστῶσι κατὰ τὸ δυνατόν ποιμένες ἀληθεῖς, τύπος και ὑπογραμμὸς κατωτέρου κλήρου και πιστῶν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν;

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν διατελεῖ εἰς σχέσεις πρὸς τὴν Πολιτείαν, ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπιρροῆς τῶν νόμων ταύτης, ὑφίσταται και τὰς ἐπιρροὰς τῶν προσώπων τῆς. Ἐκ τούτου ποῖαι βλάβαι ἐπέρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας, κατὰ τὴν δὲ τρόπον θὰ ἡδύνατο αὕτη ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῶν;

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν διατελεῖ ὑπὸ διοικητικὸς θεσμοῦς ποικίλων ἐποχῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλαι μὲν ἐτέθησαν ὑπ' αὐτῆς ταύτης, τροποποιηθῆντες ἐν τισι και μεταβληθῆντες κατὰ καιροὺς, ἄλλαι δὲ ἐδόθησαν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς. Ἐκ τῶν θεσμῶν τούτων μὴπως ἦνε τινὲς παραβλάπτοντες ὀλίγον ἢ πολὺ τὴν Ἐκκλησίαν; Ποιοὶ δὲ οὗτοι, και τί δέον νὰ γείνη περὶ αὐτῶν;

Ἰδοὺ ποῖαν ἔκτασιν και ἐλευθερίαν ἐννοοῦμεν νὰ προσδώσωμεν εἰς τὴν περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων συζήτησιν, ἵνα καταστήσωμεν αὐτὴν ἐπωφελῇ, σκόπιμον, και χρήσιμον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Διότι ἡ ζωὴ ταύτης εἶνε ἀχωρίστως συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀληθείας, φεῖρεται δὲ και ὑποσκάπτεται ἀφ' ἐνός ὑπὸ τῆς ἀνυπατάτου θρασυτήτος, αὐθαδείας και ἀμετροπειίας, ἣτις συζητεῖ, ἵνα διασύρῃ και καθυβρίσῃ, και ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τῆς ποταπῆς και ἀσεβοῦς ἐκείνης δειλίας, ἣτις, ὑπὸ τὸ πρόσχημα εὐλαβοῦς συντηρητικότητος, δὲν ἐγγίζει τὸ ὑποκαταστῆναι εἰς τὴν ἀλήθειαν ψεύδος, και δὲν φροντίζει περὶ τῆς πληγῆς, θεωροῦσα

ἱκανὸν ὅχι τὸ νὰ θεραπεύσῃ, ἀλλὰ τὸ ν' ἀποκρύψῃ ἀπλῶς αὐτήν.

Εἰς ἐπόμενον φύλλον θὰ καθορίσωμεν εἰδικῶς και ὠρισμένως τὰ σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων καλοῦμεν τοὺς δυνάμενους και θέλοντας νὰ ἐκφράσωσι τὰς γνώμας των ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀναπλάσεως», ἐπιφυλασσόμενοι νὰ ἐκφέρωμεν ἐν τέλει και τὴν ἡμετέραν γνώμην μετὰ πάσης ὡσαύτως εὐλαβείας, ἀλλὰ και μετὰ πάσης εὐλαβείας και παρησίας.

ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ἀνάκαθεν οἱ ἀληθεῖς σοφοὶ ὑπεστήριζαν, ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀγεί πρὸς τὴν θρησκείαν, και ὅτι ἡ γνῶσις ἐνσχυε τὴν εὐσεβείαν. Καὶ ἀληθῶς· ὅσοι περισσότερα μαθαίνοντες, τόσοι μᾶλλον προσεγγίζομεν πρὸς τὴν ἀρχὴν πάσης γνῶσεως, και ὅσοι περισσότερον προσεγγίζομεν, τόσοι μᾶλλον και τὴν ἐκτιμῶμεν, κατανοοῦμεν τὴν ἀξίαν τῆς, τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς, και τὴν σμικρότητα ἡμῶν. Ἐν οἷς ἀμαθεῖς, καθὼς νομίζουσιν, ὅτι ὁ κόσμος περιορίζεται εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς χώρας των, ἢ και ὀλίγῳ ἀπώτερον, ἀδυνατεῖ δὲ ἡ διανοία των νὰ συλλάβῃ μακρὰς ἀποστάσεις και εὐρὴ διαστήματα, οὕτω και τὸ μεγαλεῖον τοῦ νοῦ, τῆς θελήσεως και τῆς δυνάμεως ἱσοπεδοῦσι σχεδόν, και μὴ δύνανται νὰ φαντασθῶσι τὰς ἀπείρους βαθμίδας, αἵτινες χωρίζουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, φαντάζονται αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον ὀλίγον ὑπέρτερον αὐτῶν. Καὶ ναί μὲν, τὸν ἀποκαλοῦσι πάνσοφον, παντοδύναμον κτλ., ἀλλὰ και τὴν πανσοφίαν και τὴν παντοδυναμίαν του περιορίζουσιν εἰς λίαν στενὸν κύκλον, και θεωροῦσι αὐτὰς ὡς μαγικὰς ιδιότητες, ὑπαρχούσας δι' ἀνεξηγήτου τινός τρόπου. Δὲν δύνανται νὰ τὰς ἐννοήσωσιν ὡς ἀπορροίας νοῦ και θελήσεως, οὐδὲ νὰ συλλάβωσιν ὅπως τὸ νῆμα τῶν διαφορῶν ἀτραπῶν, δι' ὧν αὐταὶ ἐξωτερικεύονται, κατὰ νόμους αἰωνίους, ἀμετατρέπτους, τεθέντας παρ' αὐτοῦ.

Πῶς π. χ. νὰ μὴ γείνη τις θρησκευτικώτερος σπουδάζων τὴν ἀνατομικὴν; Γνωρίζω ὅτι οἱ ἐπιστήμονες εὐρίσκουσι σημεῖα τινα, ἅτινα τοὺς ἐμβάλλουσιν εἰς πειρασμόν, λόγῳ τῆς ἀχρηστίας των, ἢ τῆς ἐλαττωματικῆς αὐτῶν κατασκευῆς. Ἀλλ' ἐν πρώτοις ἡ φυσιολογία δὲν ἐξηκρίβωσε τελείως τὰς ιδιότητας και τὰς λειτουργίας ἐκάστου τῶν μερῶν· ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν μετὰ θετικότητος περὶ τοῦ περιττοῦ ἢ τῆς ἐλαττωματικότητος ὁργάνου τινός. Ἀλλὰ διὰ τὴν προσοχὴν προσκολλῶνται εἰς ἐν ἢ δύο σημεία και ἀφίνει μυριάδας ἄλλων ἀπαράτηρα; διὰ τὴν παρατρέχει τὰς μεγάλας γραμμὰς και ἵσταται μετ' ἐπιμονῆς εἰς τὰς μικράς, ἀμαυράς και δυσδιακρίτους; Δὲν κάμνει λοιπὸν ἐντύπωσιν τὸ ἁρμονικὸν και θαυμασιὸν σύμπλεγμα ἐνός ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ; Δὲν ὑπάρχει τι, τὸ ποτε νὰ κινή τὴν θαυμασμόν, τὴν

ἐκπλήξιν των, τὸ ὅποιον νὰ τοῖς ἐπιβάλλῃ τὴν ἀποδοχὴν ἀνωτέρας δημιουργικῆς δυνάμεως; Δὲν ἀρέσκομαι εἰς τὰς βαρεῖας ἐκφράσεις, ἀλλὰ θὰ ὀνομάσω τυφλοὺς και παράφρονες τοὺς τοιοῦτους, διότι ἡ δικαιοσύνη δὲν εὐρίσκει δι' αὐτοὺς ἐλαφροτέρην ἐκφράσιν.

Ὁ ἄνθρωπος ἥτο ἀνάγκη νὰ ἵσταται· και ἰδοὺ τὸ δαδεῖδες σύστημα ὡς ἔρρισμα τοῦ ὅλου σώματος, ὅπερ ἄλλως εἰς ἐκάστην μετακίνησιν θὰ ὑφίστατο δονήσεις ἐλαστικὰς και ἀλλεπαλλήλους ταλαντεύσεις.

Ὁ σκελετὸς οὗτος ἔπρεπε και νὰ κάμπτεται· και ἰδοὺ αἱ ἀρθρώσεις.

Ἐπρεπε και νὰ κινήται· και ἰδοὺ οἱ μῦς.

Ἐπὶ πλέον ἔπρεπε δι' αὐτοῦ νὰ οἰκονομηθῶσι μυρία ἄλλαι συνθήκαι, και ἐνταῦθα μὲν σχηματίζει κιβώτιον (κρανίον), ἐν ᾧ ἐγκλείεται λεπτότατον και πολύτιμον ὄργανον, ἐκεῖ στήλην διάτρητον (σπονδυλική) πρὸς προφλαξιν ἐτέρου σπουδαίου ὁργάνου (νωτιαίου μυελοῦ)· ἄλλαχοῦ αὐλοῦς ἐνθα ἐγκλείεται μυελός, ἄλλου διαφόρους καυλότητος πρὸς ὑποδοχὴν ἄλλων ὁργάνων, ἢ καμπύλας πρὸς ἱσορροπίαν.

Ἐν γένει τὰ δατὰ εἶνε διατεθειμένα κατὰ τὸν μᾶλλον ἀρμόζοντα πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀνάγκας τρόπον· τὰ τοῦ κρανίου συνέχονται δι' ἀδιάρρηκτον ραφῶν και συμφύονται βαθυμεθὺν ὡς νὰ ἀπετέλουν ἐν, οἱ σπόνδυλοι ἀνάγκη νὰ κάμπτονται ἐλαφρῶς, και πρὸς τοῦτο ἐπικεκταὶ ἀλλήλων διὰ μεσολαβήσεως χόνδρων· ἐπειδὴ τὰ δατὰ, ὡς σκληρά, δὲν δύνανται νὰ συμπεισθῶσιν, αἱ πλευραὶ στηριζόμεναι ἐμπροσθεν ἐπὶ τοῦ στέρνου (αἱ γήνησαι), ὀπισθεν ἐπὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης σχηματίζουσι κλωθεὶν προφυλάττοντα τοὺς πνεύμονας και τὴν καρδίαν.

Τὸ στέρνον τοῦτο, ἀνάλογον παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐλλείπει εἰς τινα ζῶα ἔρποντα, διότι οὐδένα· λόγον ὑπάρξεως ἔχει· παρὰ δὲ τοῖς πτηνοῖς εἶνε σχετικῶς μέγιστον, διότι χρησιμεύει ὡς ἔρρισμα ἰσχυρῶν μυῶν προσωριμένων ἵνα κινῶσι τὰς πτέρυγας.

Ἡ κλίσις παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν πίεσιν τοῦ θώρακος διὰ τῶν πρὸς τὰ ἔσω κινήσεων τῶν χειρῶν· εἰς τὰ τετράποδα ἐλλείπει συνήθως, διότι τοιαύτας κινήσεις δὲν ἔχουσι· παρὰ τοῖς πτηνοῖς ὑπάρχει διπλῇ, διότι αἱ πρὸς τὰ ἔσω κινήσεις τῶν πτερύγων εἶνε συχναὶ και βίαιαι.

Τὸ ἱερὸν δατοῦν και ὁ κόκκυξ, εἰς τὰ μὲν ἔχοντα κεκλιμένην στάσιν ζῶα, διευθύνονται πρὸς τὰ ὀπίσω, διότι δόκλονον τὸ βάρος δέχονται τὰ τοιχώματα τῆς κοιλίας παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ διευθύνονται πρὸς τὰ ἔσω, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ στάσις του, ἣτις ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀρθρώσεως τῶν μερῶν πρὸς τὰ δατὰ τῆς λεκάνης.

Θαυμασία ἐπίσης εἶνε ἡ κατασκευὴ τῶν ἀκρων. Τὰ ἀνω ἄκρα, ἥτοι αἱ χεῖρες, παρὰ μὲν τῷ ἀνθρώπῳ ἔχουσι τελειοτάτην κατασκευὴν, διότι εἶνε ὄργανα λήψεως και ἄφης. Ἀλλ' ὅπου οὐδεμία τοιαύτη ἀνάγκη ὑπάρχει, μεταβάλλονται εἰς πτέρυγας, πόδας, πτερόγυια, ἢ ἐλλείπουσιν ἐντελῶς. Τὸ αὐτὸ λεκτέον και περὶ τῶν κάτω ἀκρων

ἅτινα προσαρμύζονται θαυμασίως πρὸς τὰς ἀνάγκας ἐκάστου ζῴου.

Οἱ δδόντες τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τὸν τρόπον τῆς λήψεως και τὸ εἶδος τῶν τροφῶν; Τὰ ἀρπακτικὰ δὲν ἔχουσι δρυτέρους δδόντας; Τὰ μυρμηκακτικὰ δὲν πτεροῦνται κυνοδόντων, διότι τοῖς εἶνε ἀχρηστοί; Τὰ φυτοφάγα ἐν γένει δὲν ἔχουσι γομφίους μετ' ἐπιπέδους ἐπιφανείας; Τὰ τρωκτικὰ δὲν ἔχουσι λίαν ἀνεπτυγμένους τοὺς τομείς, καταλλήλους διὰ τὸ ἔργον των; Τὰ δατάρια τοῦ μέσου ὠτός δὲν εἶνε οὕτω συνηρμοσμένα, ὥστε νὰ μεταδίδωσι και τροποποιῶσι τὸν ἦχον ὡς πρέπει;

Ἡ ὀμοπλάτη δὲν ἔχει τοιαύτην μηχανικὴν κατασκευὴν και τοποθέτησιν, ὥστε νὰ προστατεύῃ θαυμασίως τὸν θώρακα ἐκ τῶν ὀπισθεν; αἱ ἰδιότητες τῶν μυϊκῶν ἰνῶν, νὰ συστέλλωνται, και νὰ διαστέλλωνται, ἢ συνυπαρξίς αὐτῶν εἰς δέσμας περιτετυλιγμένας διὰ κυτταρώδους ἱστοῦ πρὸς ἰδιαίτερον ἐνέργειαν ἐκάστου μυός, τὸ νευρικὸν σύστημα, τὸ διακλαδιζόμενον και εἰσδύον παντοῦ πρὸς παραγωγὴν αἰσθήσεως ἢ κινήσεως ἢ ἐκδήλωσιν τῶν ὑψηλοτέρων τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργειῶν, τὸ πεπτικὸν σύστημα, τὸ ἀναπνευστικόν, τὸ κυκλοφορικόν, τὸ αἷμα τὸ μεταβαίνον εἰς πάντας τοὺς ἰστούς, τὸ ἐρεθίζον, τὸ παρέχον εἰς πάντα τὴν ἡμετέραν θρεπτικὴν ὕλην, ἢ ἐπιδερμίδι, οἱ ὀνυχες, αἱ τρίχες, ὁ πολυπλοκὸς οὗτος και λαθουρινθώδης ὁργανισμός, ὁ συνιστάμενος ἐκ τῶσων ὁργάνων, ὧν ἕκαστον δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ λειτουργίαν, ἀλλὰ προσαρμόζει αὐτὴν πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἄλλου ὁργάνου, οὕτως ὥστε νὰ ἐξυπηρετῇται ὁλόκληρος ὁ ὁργανισμός, τί τὸ ὕλιστικόν, τί τὸ ἀντιθρησκευτικόν διδάσκει; Ὅσοι πολυπλοκώτερος εἶνε ὁ μηχανισμός, ὅσοι περισσότερα τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ, ὅσοι θαυμασιώτερα τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, δὲν ὑποχρεοῦμεθα τόσοι μᾶλλον νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν τεχνίτην; Δι' ἐν τεμάχῳ μαρμαροῦ μετ' ὀλίγας γλυφάς, δι' ἐνα δρυποριτικὸν λίθον δρυκαίχμον, λέγομεν ὅτι εἶνε προϊόντα τέχνης και νοῦ. Διὰ τὸ θαυμασιώτερον μηχανήμα, τὸ ὅποιον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ κόσμος, θὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν ἔχει τεχνίτην; ὅταν μάλιστα τὸ μηχανήμα τοῦτο πλεονεκτῇ και κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν κανονίζεται ἐξωθεν ἢ κινήσις αὐτοῦ και ἡ ἡρεμία, ἀλλ' ἐσωθεν, και δὲν ὑπάρχῃ μονιμότης τῆς ὕλης, ἐξ ἣς συνίσταται, ἀλλὰ πάντοτε φθορὰ και ἀντικατάστασις, και πολλαπλασιασμός και μεγέθυνσις;

Δὲν ἀγνοῦν, ὅτι πολλοὶ τῶν λεγομένων ἐπιστημόνων προσπαθοῦσι νὰ ἀποδώσωσιν ὅλην ταύτην τὴν ἁρμονίαν εἰς ἀναγκαῖα φυσικὰ αἰτία, νομίζοντες ὅτι τοιοῦτοτρόπως καθιστᾶσι περιττὴν τὴν ἐπέμβασιν νοῦ και ὑπερκοσμίον δυνάμεως· ἀλλ' ἔπρεπε λοιπὸν ὁ Δημιουργὸς νὰ ρυθμίσῃ τὴν φύσιν παρὰ φύσιν, ὅπως πιστοποιῇ τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ, και τῶν νόμων ἢ λειτουργία εἶνε εὐλογον νὰ ἀγῇ εἰς τοῦ νομοθέτου τὴν ἀρνησιν; ὅσοι ἀνώτερος τυγχάνει μηχανισμός τις, τόσοι ἀνωτέραν ἀκρίβειαν και τάξιν δὲν προσδίδει εἰς τὰ μηχανήματα αὐτοῦ; Κατὰ τί λοιπὸν δύνανται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἀρνησιν τοῦ Θεοῦ ἢ ἐν τῇ φύσει κρατοῦσα τάξις και σταθερότης, και ποῖαν σπουδαιότητα ἔχει ἡ δο-

ἑαίς, ὅτι, διὰ τὴν ἀπαρχὴν Δημιουργός, ἔπρεπεν εἰς τὰ ὁλικά σώματα νὰ μὴ δοθῶσι φυσικοὶ νόμοι καὶ φυσικαὶ λειτουργίαι;

Νικόλαος Ι. Γαλιανός

ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΑ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας

Κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΠΟΛΥΔΡΟΥ

Καθίκοντα τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς. — Καθίκοντα τῶν τέκνων ἐφ' ὅσον δὲν ᾔνε ἐν νομίμῳ ἡλικίᾳ ὑπακοή, ἀγάπη καὶ σέβας. — Καθίκοντα τῶν τέκνων μετὰ τὴν χειραφέτησιν αὐτῶν: εὐγνωμοσύνη καὶ υἱικὴ εὐσέβεια

Ἐάν οἱ γονεῖς ἔχουσιν νὰ ἐκπληρώσωσι καθίκοντα πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα, τὰ τέκνα ἔχουσιν ἐπίσης καθίκοντα πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς. Τὸ πρῶτον τῶν καθιόντων τούτων, διὰ τὰ ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν διατελοῦντα ἀκόμῃ τέκνα, εἶνε ἡ ὑπακοή· διότι πῶς οἱ γονεῖς θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ ὑπὸ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς φύσεως ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς τοῦτο καθήκον; πῶς θὰ καθίσταντο ἱκανοὶ νὰ ἀναρρέψωσι τὰ ἑαυτῶν τέκνα, νὰ τὰ μορφώσωσι, νὰ τὰ διδάξωσι, νὰ τὰ δαγῇσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς, ἐάν αἱ διαταγαὶ αὐτῶν περιφρονούντο, αἱ συμβουλαὶ τῶν καθίσταντο ἀνίσχυροι, ἡ ἐξουσία τῶν παρεγνωρίζετο; Ἀλλ' ἡ ὑπακοή, λαμβανομένη ὡς καθήκον, δὲν εἶνε ἀπλῶς ἡ ἐξωτερικὴ ἐκτέλεσις τοῦ νόμου, τὸν ὅποιον ἐλαβέ τις, καὶ τὸν ὅποιον ὑποχρεοῦται νὰ ὑποστῇ, εἶνε ἡ ἐσωτερικὴ ὑποταγὴ τῆς καρδίας καὶ τῆς θελήσεως, εἶνε ἡ ἐλευθέρια καὶ ἐσκεμμένη ἀπόφασις ὅπως ποιῶμεν τὸ ἐπιτασσόμενον ἡμῖν, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι τοῦτο ἔχει ὡς μόνον καὶ κύριον σκοπὸν τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὸ εὐπειθὲς εἰς τὴν φωνὴν τῶν γονέων αὐτοῦ τέκνον, ὀφείλει νὰ ἐμπιστεύσῃ ἐαυτὸ εἰς τὸ λογικὸν αὐτῶν, εἰς τὴν στοργὴν αὐτῶν, εἰς τὴν προσηλικότητα αὐτῶν, καὶ νὰ σκέπτεται ὅτι δὲν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ὁδηγὸς μᾶλλον ἀφωσιωμένους καὶ μᾶλλον ἀσφαλεῖς. Ἐάν ἀπατῶνται, δὲν ἀρμόζει εἰς αὐτὸ νὰ τοὺς διορθώσῃ. Δέον ν' ἀναμείνῃ ὅπως ὁ χρόνος, ἡ πείρα καὶ ἡ τρυφερά μέρμινα, τῆς ὁποίας εἶνε δι' αὐτοὺς τὸ ἀντικείμενον, παράσχωσιν αὐτοῖς νέας γνώσεις.

Ἀλλ' ὅταν τις ἐνοῇ τοιοῦτοτρόπως τὴν υἱικὴν ὑπακοήν, καθιστᾷ αὐτὴν ἀχώριστον τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης. Πῶς, τῷ ὄντι, νὰ μὴ σεβασθῶμεν ἐκείνους, οἵτινες εἶνε ὑπεράνω ἡμῶν διὰ τῆς ἀρετῆς τῶν, τῆς σοφίας τῶν, τῆς πολυχρονίου πείρας τῶν, καὶ μάλιστα τῶν καθιόντων, τὰ ὅποια ἔχουσιν νὰ ἐκπληρώσωσι πρὸς ἡμᾶς, καὶ τῆς ἡθικῆς ἐξουσίας, ἥτις εἶνε ἡ συνέπεια αὐτῶν; Ἀφ' ἑτέρου, πῶς νὰ μὴ εἰμεθα πλήρεις ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς ἐκείνους, εἰς οὓς ὀφείλομεν τὸ πᾶν, οὐ μόνον τὴν τροφὴν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, οὐ μόνον θέσιν τινὰ ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴν τινα θέ-

σιν, ὄνομα ἐντιμόν, ὅπερ ἐνταυτῷ ἐνθαρρύνει καὶ προστείνει ἡμᾶς, καὶ οἵτινες, ὅπως παράσχωσιν, ἢ ὅπως διατηρήσωσιν εἰς ἡμᾶς πάντα ταῦτα τὰ ἀγαθὰ, δὲν ὑπεχάρησαν πρὸ οὐδέμιας θυσίας, ἐπέβαλον εἰς ἑαυτοὺς παντὶ εἶδους στερήσεις, καὶ ὑπέστησαν γενναίως τὰς ἀχαιρίους τῇ ἀνθρωπίνῃ ὑπάρξει δοκιμασίας;

Ἡ ὑπακοή, ἡ ἀγάπη, ὁ σεβασμός, ὅταν ἐνώνονται τοιοῦτοτρόπως εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ αἶσθημα, ἔχουσιν σχεδὸν θρησκευτικὸν χαρακτῆρα, καὶ ὁμοιάζουσιν πρὸς λατρίαν, τὴν ὅποιαν προσφέρομεν εἰς τὸν κοινὸν Πατέρα πάντων ὄντων, ὡς ἡ πατρικὴ ἐξουσία ἔχει τι τὸ ἀπορρέον ἐκ τῆς μεγαλειότητος τῆς θείας ἐξουσίας. Δικαίως λοιπὸν πᾶσαι αἱ ὑποχρεώσεις τῶν τέκνων πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς περιελήφθησαν εἰς τὸ ὄνομα υἱικῆς εὐσέβειας.

Ἐν τούτοις ἐκ τῶν τριῶν τούτων στοιχείων, τὰ ὅποια συναποτελοῦσι τὴν υἱικὴν εὐσέβειαν, ὑπάρχει ἓν, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται καθ' ἑαυτὴν τὴν διάρκειαν τοῦ βίου. Ἡ ὑπακοή δὲν ὀφείλει νὰ παρατείνεται πέραν τοῦ ἔργου τῆς διαπαιδαγωγώσεως, οὐτινος εἶνε ὁ ἀπαραίτητος ὅρος. Αὕτη παύει αὐτοδικαίως, ὅταν τὸ ἔργον τοῦτο ἐπετελέσθῃ, ὅταν ὁ σκοπὸς τῆς ἐπετεύχῃ, ὅταν τὸ παιδίον, γενόμενον ἄνθρωπος, ἀπολαμβάνῃ πάντων τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ. Ἡ ἐξουσία τοῦ πατρὸς ἐπὶ τοῦ τέκνου αὐτοῦ εἶνε ὡς ἐντολὴ τις δοθεῖσα αὐτῷ ἀνωθεν, ἀλλ' ἐντολὴ προσκαίριος, ἐντολὴ ἥθικῃ καὶ θρησκευτικῇ, τῆς ὁποίας τὸ τέκμαρ δηλοῦται διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ διὰ τοῦ θείου νόμου τ. ε. τοῦ νόμου, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἐνέγραψεν ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν. Ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ πατρὸς τούτου, ὅστις δὲν δικαιούται πλέον νὰ διατάσσῃ, καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ὅστις δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ὑπακούῃ, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσιν ἐφ' ὅρου ζωῆς οἱ δεσμοὶ τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης, αἶσθημα, ὅπερ μένει ἀναλλοίωτον καὶ ἱερώτατον ἐν τῇ υἱικῇ εὐσέβειᾳ, ὅπερ καθιστᾷ τὴν ἀφοσίωσιν ὅλως ἀφιλοκαρδῆ, ἐπειδὴ πηγάζει ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῶν παρελθόντων εὐεργεσιῶν καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐλπίδος τῶν μελλουσῶν.

Τὰ αἰσθητά ταῦτα πρέπει νὰ μᾶς ἐμπνέωσι δι' ὅλου ἡμῶν τοῦ βίου, δέον δὲ ν' ἀργῶσι προσκαίριως μόνον εἰς περιστάσεις, αἵτινες προσβάλλουσιν αὐτὴν τὴν συνείδησιν. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν τῇ ζωῇ ἡμῶν μοναδική τις περιστάσις, καθ' ἣν πρὸ πάντων ὀφείλουσι νὰ ἐκδηλωθῶσιν ἡ περιστάσις αὕτη εἶνε ὁ γάμος ἡμῶν. Ἐλλόγως ὁ νόμος παράτεινε τὴν ἀνηλικιότητα τῶν τέκνων μέχρι τοῦ ἑικοστοῦ πρώτου ἔτους. Ἡ ἐκλογὴ γυναικὸς ἢ ἀνδρὸς ἐφ' ἑνὸς τῶν νέων μελῶν τῆς οἰκογενείας δὲν εἶνε πρᾶξις καθαρῶς προσωπικὴ· διότι αὕτη συνεπιφέρει μεγίστην μεταβολὴν ἐν ὁλοκλήρῳ τῇ οἰκογενείᾳ. Δὲν εἶνε δὲ δικαίον ὅπως ἡ μεταβολὴ αὕτη λάβῃ χώραν διὰ τῶν μὲν χωρὶς νὰ γείνη ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῶν δέ. Ἐτι ὀλιγώτερον εἶνε ἐπιτετραμμένον εἰς τὰ τέκνα νὰ εἰσαγάγωσιν ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐστίᾳ, ὑπὸ τὸ οἰκογενειακόν τῶν ὀνομα καὶ μετὰ τῶν ἱερωτέρων δικαιωμάτων, ὅντα ἀνάξια νὰ παρακαθίσωσιν ἐν αὐτῇ, ἱκανὰ νὰ ἀτιμώσωσιν αὐτήν, νὰ διαταράξωσι τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀρμονίαν αὐτῆς. Πρέπει λοιπὸν, ὅταν ἡ σοβαρὰ αὕτη πε-

ριστάσις παρουσιάζηται, νὰ κόπωμεν ἐκουσίως τὴν κεφαλὴν ἡμῶν ὑπὸ τὴν σεβασμίαν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός, νὰ συμβουλευόμεθα αὐτοὺς μετ' εὐλαθείας καὶ τρυφερότητος, καὶ, ἐάν βλέπωμεν αὐτοὺς δούλους τυφλῶν προκαταλήψεων, νὰ δοκιμάζωμεν ὅπως καταπεισώμεν αὐτούς. Ἡ ἀντίστασις καὶ ἡ ἰδιοβουλία τότε μόνον καθίσταται εὐλόγος, ὅταν, ἐξαντλήσαντες ὅλα τὰ μέσα τῆς πειθοῦς, εὐρεθῶμεν πρὸς ἰσχυρογνώμονος προκαταλήψεως, ἀδίκου, ἀλάζηνος καὶ τυραννικῆς ἀξιώσεως, ἥτις θὰ ἔτεινεν εἰς τὴν κατὰστροφὴν τῆς εὐτυχίας ἡμῶν.

Αἱ ἀρχαὶ

ἡτοι

Αἱ κῦριαὶ διδασκαλίαι

Ἐφ' ὧν τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς οὐράνοιο

ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐστηρίζεται

(Συνείχεα τῶν ἐν ἀρθ. 168)

§ 55. Οὐδὲν ἦτον ἡ συμμετέξις τοῦ λαοῦ ἐν τῷ καθόλου βίῳ καὶ τῇ ἐνεργῇ δράσει τῆς Ἐκκλησίας εἶνε μεγάλη καὶ πολλαπλῇ. Ὅπως δὲ δυναθώμεν νὰ σταθμίσωμεν καὶ δρίσωμεν ἀκριβέστερον τὸν βαθμὸν τῆς συμμετέξεως ταύτης, ἀνάγκη νὰ παραβάλλωμεν αὐτὴν πρὸς τὸ καθόλου καὶ τὸ ἐπὶ μέρους ἔργον τοῦ κλήρου. Ἐπομένῳ ἀνωτέρω (κεφ. Δ', § 23, 24, 28, 29. κεφ. Σ', § 34, 36. κεφ. Ζ', § 40. κ.ε.) ὅτι ὁ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνεργὸς βίος εἶνε τριπλοῦς, ἡ τέλεσις τῶν μυστηρίων καὶ λοιπῶν ἱερῶν ἐν αὐτῇ πράξεων, ἡ διδασκαλία καὶ ἀνάπτυξις τοῦ θείου λόγου καὶ ἡ κυβερνήσις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ ἰδιαίτερα τάξις τῶν ἐκτελεσθῶν τοῦ τριπλοῦ τούτου ἔργου, ὁ κλήρος δηλονότι, ἐκτίθεται πρὸς τούτοις καὶ τὸ ὑπέρτερον καθήκον τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμολύντου τηρήσεως καὶ διαφυλάξεως τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπάρχοντος μεγάλου καὶ ἀνεκτίμητου ἡθικοῦ θησαυροῦ. Τὰ μέλη λοιπὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι τὸ ἐν γένει πνευματικὸν ἱερατεῖον, ὡς ἄνω τοῦτο ἀποκαλοῦμεν, μετέχει πάντων τῶν συστατικῶν, τῶν ἀποτελούντων τὸν ὅλον βίον τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὸ κληθεὶς τελετουργικὸν ἱερατεῖον, ἥτοι τὴν εἰδικὴν ἱερωσύνην. Καὶ δὴ πρῶτον ἐν τῇ τελεσίᾳ τῶν μυστηρίων καὶ τῶν λοιπῶν ἱερῶν τελετῶν ὁ λαϊκὸς μετέχει τῆς ἀναγνώσεως τῶν κοινῶν προσευχῶν καὶ τῶν ἀποστολικῶν περικοπῶν, συμπροσεύχεται μετὰ τοῦ ἱερέως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας καὶ τῶν λοιπῶν μυστηρίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, καὶ παρίσταται τῷ ἱερεὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει τοῦ ὕψους καὶ μυστηριώδους αὐτοῦ ἔργου. Ἡ διαφορὰ δὲ ἐν τούτῳ εἶναι, ὅτι μόνος ὁ ἱερεὺς τελεῖ τὴν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν τοῦ μυστηρίου, ὁ δὲ λαϊκὸς συνεργεῖ πνευματικῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς θείας ταύτης μυσταγωγίας. Πολλὰ μᾶλλον ὁμοίως τοῦ μυστηριώδους τούτου ἔργου τοῦ κληρικοῦ ὁ λαϊκὸς μετέχει τοῦ διδασκτικοῦ αὐτοῦ αξιώματος. Ἐν τῷ δευτέρῳ τούτῳ μέρει τοῦ ἐνεργοῦ

τῆς Ἐκκλησίας βίου ὁ λαϊκὸς δύναται νὰ δράσῃ ἐκτός μὲν τῆς Ἐκκλησίας ἐξέσου ὡς ὁ κληρικός, ἐν πλείστοις δὲ περιστάσεσιν καὶ τούτου πλείστορον καὶ ἀποτελεσματικώτερον· διότι οὐ μόνον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῶν οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι γονεῖς τὰ μέγιστα πρὸς ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν τῆς οἰκογενείας συντελοῦσι τελείωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ οἱ τοιοῦτοι διὰ τε τοῦ λόγου καὶ ἰδίως διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν πολλὰ συμβάλλουσιν πρὸς περιστολὴν τῶν ἀτασθαλιῶν καὶ τροπὴν ἐπὶ τὰ κρεῖττω τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας· ἐκτός δὲ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος λαϊκὸς τὰ μάλιστα συντελεῖ πρὸς τὸν ὕψλιν τῆς Ἐκκλησίας σκοπὸν διὰ τῆς ἑαυτοῦ διδασκαλίας, ἥτις, καίτοι ἀπηγορευθῇ ὑπὸ τοῦ ἔδ. κανόνος τῆς σ'. οἰκουμένης Συνόδου, ἐπετρέπη ὅμως πάλιν κατὰ συγκατάθεσιν διὰ τινος κανόνος (ιε'), ἀπαντήσας ἐν τῇ λεγομένῃ Συνόψει τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ διατάσσοντος ὅτι· «ὁ δυναμμένος διδάσκειν ἀμέμπτως, εἰ καὶ λαϊκὸς εἴη, διδασκέτω». (1) Ἡ πλήρης ὅμως ἐλευθερία ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τῆς διδασκαλίας παρέχεται τῷ λαϊκῷ διὰ τῆς συγγραφῆς καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐξερευνήσεως τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς θεοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τῆς συνεργασίας ταύτης τῶν λαϊκῶν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς χριστιανικῆς ἐπιστήμης πλείστα ἀγαθὰ προσγίνονται τῇ Ἐκκλησίᾳ. Δύναται δὲ τις μάλιστα νὰ εἰπῇ ὅτι ἐν ᾧ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ὁ κλήρος κυρίως παρήγαγε τὰ θαυμαστότατα πνευματικὰ προϊόντα καὶ τὰς ἐξοχωτάτας συγγραφάς, ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις οἱ λαϊκοὶ προσήνεγκον πλείονα ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ οἱ κληρικοὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἐνεργοῦ τῆς Ἐκκλησίας βίου εἶναι ἡ κυβερνήσις αὐτῆς, ἡν ὑποδιείλομεν εἰς ἐξουσίαν ἢ διοίκησιν ἐσωτερικὴν (potestas ecclesiastica interna) καὶ εἰς ἐξουσίαν ἢ διοίκησιν ἐξωτερικὴν (potestas ecclesiastica externa). Κατὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην τοῦ κυβερνητικοῦ μέρους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου οἱ λαϊκοὶ μετέχουσιν τῆς μὲν ἐσωτερικῆς διοικήσεως, ἥτοι τοῦ μυστηριώδους ἐκκλησιαστικοῦ βίου μόνον ὡς συναρῶν καὶ ὡς πρόσωπα δευτερεύοντα, ὅτε μὴ κεκτῆ μένοι τὸ μυστήριον τῆς ἱερωσύνης, ὅπερ παρέχει τῷ πιστῷ πλήρῃ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ὡς ἄνω εἴπομεν (κεφ. Η', § 47, 48). Ἐν δὲ τῇ ἐξωτερικῇ ἐξουσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι τῇ ἀπλῶς καλουμένῃ διοικήσει αὐτῆς ἡ συμμετέξις τῶν λαϊκῶν εἶναι ἔτι μείζων ἢ ἐν παντὶ ἑτέρῳ μέρει τοῦ ἐνεργοῦ τῆς Ἐκκλησίας βίου, τουτέστι ἐν τῇ συμπτᾷ εἰς τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου λόγου· διότι οἱ λαϊκοὶ οὐ μόνον ἐν τῇ κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἱερῶν κανόνων ἀρμοδιωτέρας καὶ σκοπιμωτέρας συντάξει τῆς νομοθεσίας τῆς Ἐκκλησίας συνεργοῦσι σήμερον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐκτελεστικῷ ἔργῳ αὐτῆς πλείστον μετέχουσιν, ὡς ἐν ἐκτάσει περὶ τούτου πραγματεύονται τὰ οἰκεία μέρη τοῦ κανονικοῦ δικαίου αὐτῆς. Ἰδιαίτερος

1) Συντάγματ. κανόνων Τόμ. Δ', σελ. 400.

δμως καταδεικνύεται ἡ συμμετοχὴ αὐτῆ τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, καίτοι ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις καὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς διοικήσεως μετὰ φειδοῦς παρείχετο τοῖς λαϊκοῖς ἢ μάλλον ἀνετίθετο τοῖς οἰκονόμοις τῆς Ἐκκλησίας (1).

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγομεν ὅτι οὐ μικρὸς κύκλος ἐνεργείας ἐν τῇ καθόλου κυβερνήσει τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῇ συμμετείξει ἐν τῇ ἐνεργῇ αὐτῆς βίῃ παρέχεται τοῖς πιστοῖς· ὁ κύκλος οὗτος προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων μάλλον ἐπαιγουσῶν, εὐρύτερος ἐγένετο καὶ ἀναγκαῖος κατέστη ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας προωρισμένων προσώπων.

Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ὑπερέτῃ καθήκοντι τοῦ κλήρου, τουτέστιν ἐν τῇ καθήκοντι τῆς φρουρήσεως καὶ ἀνοθεοῦ διαφυλάξεως τῶν ἀληθειῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ μέλη ταύτης ὀφείλουσι, καίπερ μὴ ὄντα ἡναγκασμένα ὑπὸ τῶν νόμων αὐτῆς, ὡς οἱ κληρικοί, νὰ τηροῦσι καὶ προσέπι- λωσι τὰ δόγματα τῆς ἐαυτῶν Ἐκκλησίας κατὰ τῶν λεληθότως εἰσερπουσῶν ἐτεροδιδασκαλιῶν καὶ ἀποπλανήσεων ἀπὸ τοῦ γνησίου πνεύματος αὐτῆς. Ὄφειλουσιν ἐν τῇ δυσχερεῖ τούτῃ ἐργῇ τοῦ κλήρου καὶ μάλιστα ἐν τοῖς σημερινοῖς χρόνοις τῆς ὕλοφροσύνης νὰ παρίστανται ταύτῃ ὡς μέλη γνήσια, ὡς τέκνα φιλόστοργα τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὀφείλουσι νὰ βοηθῶσι τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν ἐν τῇ συντηρήσει καὶ ἀξιοπροκειᾷ τῆς οἰκογενείας τὰ ἀληθῶς εὐγνώμονα καὶ εὐάγωγα τέκνα καὶ λοιπὰ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μέλη. Εἰς τῶν κορυφαίων νομοδιδασκάλων τῆς Γερμανίας, ὁ Γεώργιος Πούχτας, ἐν τινι σοφῇ πραγματείᾳ περὶ τοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ (2) λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὡς μέλος θρησκευτικῆς τινος κοινωνίας, διαφέρει τοῦ φιλοσοφούντος ἀνθρώπου κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ καταστάσει ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς μετὰ τῶν ὁμοίων κοινωνίας, ἀλλ' ἐν τῇ μονήρει τυχίᾳ ἀπέπτεται τελειότερον καὶ διαυγέστερον περὶ τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ κόσμου ἐν γένει καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἰδίᾳ ἢ ἐν τῇ μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ κοινωνίᾳ, ἐν ᾗ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ὡς θρησκευτικὸν ὄν, μόνον ἐν τῇ μετὰ τῶν ἄλλων συμπαραστάσει ἐνώπιον τοῦ παντοδυνάμου, πανσόφου, παναγάθου καὶ ἀπειροτελείου Ὁντος ὑψύται καὶ διαθερμαίνεται καὶ πρὸς τοῦτο ἐγγύτερον ἔρχεται· ὅθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, ἡ ἰσὺς αὐτῆ καὶ μυστηριώδης δύναμις, ἡ ἐγγενὴς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἀνεγείρεται καὶ ἐκάστοτε ἀναζωπυρεῖται, ὡς τὸ συναίσθημα τῆς φιλοπατρίας, τῆς φιλοστοργίας, τῆς φιλίας, τῆς φιλανθρωπίας ἐν τῇ μετὰ τῶν ἄλλων συγκοινωνίᾳ φαινὸν διαπτύσσεται καὶ δρῶν παρί-

σταται. Τὴν Ἐκκλησίαν λοιπὸν ταύτην, ἐν ᾗ τὸ θεοστον καὶ ἱερὸν πῦρ τοῦ πεπερασμένου πρὸς τὸ Ἄπειρον, τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεῖον ἔσαι ὑφίσταται καὶ ἀμειντον διατηρεῖται, ὀφείλουσι τὰ μέλη νὰ προσάγωσι καὶ νὰ περιφρουρῶσιν οὐ μόνον διὰ τῆς συμμεθέξεως αὐτῶν ἐν τοῖς εἰδικοῖς τῶν λειτουργιῶν αὐτῆς καθήκουσιν, ἥτοι ἐν τῇ τελείσει τῶν μυστηρίων, τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ θεοῦ λόγου καὶ τῇ διοικήσει αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τῶν ἀγίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀμειώτῃ καὶ ἀλυμάντῃ καὶ ἀπαραβάτῃ διαφυλάξει.

Δημ. Ζωμπολίδης.

ΤΟ ΓΛΗΓΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 187)

Μάιος, 18...

Οἱ γονεῖς τῆς Μαργαρίτας καὶ οἱ τοῦ κ. Α. συνειλησαν αὐτοὺς πρὶν ὑποβληθῇ εἰς τὸ δικαστήριον ἢ περὶ διαζυγίου αἰτήσιν· εἶμαι εὐχαριστήμενη διὰ τοῦτο, καὶ δι' ἐκείνην, ἀλλὰ πρὸ πάντων διὰ τὸν ἀδελφόν μου, ὅστις μετὰ ἕνα τὸ πολὺ μῆνα ἐπανέρχεται, ἵνα ἐγκατασταθῇ πλησίον ἡμῶν.

Ἰούνιος 18...

Ὁ ἀγαπητὸς μας ξευταυμένος ἐπανήλθε μετὰ τὴν μακρινὴν του περιοδείαν. Τῆς Ἀφρικῆς ὁ ἥλιος ἐμάρμα τὸ πρόσωπόν του, τῶν ταξιδιῶν οἱ κόποι ἐνεδυνάμωσαν τὸ σῶμά του, καὶ ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἡδὴ ἡ ὥραία μνηστὴς του. Ἐπρεπεν ἐξ Ἀνατολῆς λαμπρὰν συλλογὴν ἀρχαιοτήτων, ἥτις διήγειρε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ συζύγου μου καὶ τοῦ Ἀλβέρτου. Ἡ Ἐριέττα καὶ ἐγὼ εἰχόμεν ὡς δῶρα, χρυσοκεντήτους τῆς Κωνσταντινουπόλεως πάντοφλας, μεταξωτοὺς τῆς Σμύρνης λαμποδέτας, καὶ τὸ πολυτιμότερον, ἐξ Ἱερουσαλὴμ κομβολόγια, κατασκευασμένα ἀπὸ πυρῆνας ἐλαίων καὶ ἐγγιγμένα ἐπὶ τοῦ Ἀγίου Τάφου. Ἡ Ἀντιωνέττα εἶνε κατενθουσιασμένη μὲ τὸν μικρὸν ἐλεφάντινον σταυρὸν της, ὁ Ροδόλφος δὲ καὶ ὁ Ἀδελφος μὲ τὰ ἀραβικὰ των χιτζάρια, μολονότι ἡμεῖς εἰ μὴτέρες ἐξηγέρθημεν κατὰ τοῦ δώρου ἐκαίνο, τοῦ τόσο πολυεμικοῦ.

Δεῦλοςτος 18...

Καὶ πάλιν εἰς Στρογγύλην! ἡ οἰκογένεια ἡδὴ εἰν πλήρης, διότι καὶ ὁ Λέων εἶνε μετὰ ἡμῶν. Οἱ πρῶτοί τοίκοί μας βοτανίζουν ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τοῦ θαύματος των, ὅστις εἶνε δεινὸς βοτανικός. Ὁ Ἰούλιος καὶ ὁ Ἀλβέρτος κυνηγοῦν. Ἡ Ἐριέττα καὶ ἐγὼ κάμνομεν καθ' ἐκάστην μακρινὸς περιπάτους μετὰ τῆς θυγατρὸς μου καὶ τοῦ μικροῦ Γεωργίου, χαρμεστῶν καὶ γλυκυτάτου παιδίου. Ὁ Λεόντιος μου εἶνε ἰσχυ-

ῥαίνότερος καὶ εὐφύεστερος αὐτοῦ· ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω, ὅτι δὲν παρατηρῶ ἐν αὐτῷ τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ἅτινα ἀνακαλύπτονται εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀδελφῆς μου (καὶ τοῦτο ὡς ἀκανθὰ ἀγκυλῶναι τὴν καρδίαν μου). Καί, τὸ παιδίον αὐτὸ μὲ ἀνησυχεῖ, καὶ ὁμως πόσον μοι εἶνε προφιλέε! Ὡς μοι εἶνε διττῶς ἀγαπητόν, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο, καὶ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἐν τῷ οὐρανῷ ἀδελφῆς του. Αὐτὴ ἀρά γε δὲν θὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπ' αὐτοῦ;

Σεπτέμβριος 18...

Μὰς εἰδοποίησαν, ὅτι ἡ κυρὰ Γόθα, ἡ ἐπισήμητος τοῦ χωρίου, ἀσθενεῖ βαρέως· θὰ ὑπάγωμεν νὰ τὴν ἴδωμεν.

Σεπτέμβριος 18...

Ἡ κυρὰ Γόθα κατοικεῖ μεμονωμένη πολὺ μακρὰν τοῦ χωρίου· ἡ καλὴ τῆς εἶνε ἐκτισμένη εἰς σταυροδρόμιον πλησίον ἐνός τῶν δασῶν, τῶν δρυῶν καὶ τῶν καστανειῶν, ἅτινα ἐκτείνουσιν μελάνον μανδύαν των ἐπὶ τῶν λόφων τῆς χώρας μας. Γεωργὸς τις μὰς ἐδείξε τὴν ὁδὸν· εἰσέλθομεν καὶ ἀπεμακρύνθημεν διὰ μέσου τῶν δένδρων· καθόσον ἐπρωχουρούσαμεν, ἡ σιωπὴ ἐγένετο βαθυτέρα, καὶ ἡ σκιὰ πυκνότερα· ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν μας ἀνυψούντο δένδρα ἱκανοταετῆ, τῶν ὁποίων τὰ φύλλα ἐθορύβουν εἰς τὴν ἐλαχίστην πνοὴν τοῦ ἀέρος· ἐβαδίζομεν σιωπηλαὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν, διότι ἡ μεγαλοπρεπὴς ἡμέρα τῆς ἐρημίας ἐκείνης μὰς ἐπηρεάζε παρὰ τὴν θέλησιν μας, καὶ τέλος ἐβόασαμεν εἰς μέρος ἀδενδρον, ὅπου ἐξηπλοῦτο λίμνη μικρά, ἥς τὰ στάσιμα ὕδατα ἐστέφανον ὑπὸ πρασινωποῦ ἀφροῦ. Ὁ τόπος οὗτος εἶχε κατὰ τὸ ζοφερόν· εἰς τὸ ἐν ἄκρον τῆς λίμνης ὑψοῦτο λίθινος σταυρὸς, πολλὸ ἀρχαῖος, εἰς ἀνάμνησιν φόνου στυγεροῦ, τοῦ ὁποῦο ἡ παράδοσις ἔθασε μέχρις ἡμῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων· ὅχι πολλὸ μακρὰν τοῦ μέρους τούτου κατέκει· ἡ Γόθα. Ἡ οἰκία της ἦτο μία ἐκ τῶν ἀθλίων ἐκείνων καλῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ σήμερον ἀκόμη τόσοσιν συνήθει· εἶνε εἰς τὴν Γαλλίαν μας, χαμηλὴ, κακῶς ὑποδομημένη, σκωληκόδρωτος, μόλις λαμβάνουσα φῶς καὶ ἀέρα ἐκ δύο στενῶν θυρίδων, καὶ παρουσιάζουσα θέαν λίαν ῥυπαρὰν καὶ οἰκτρὰν. Ὑπεράνω τῆς θύρας ἦτο καθηλωμένον μέγα καὶ ἀπαίσιον νυκτόειον πτηνόν, μὲ ἐξηπλωμένας πτέρυγας. Ἡ Ἐριέττα ἤνοιξε τὴν θύραν, καὶ εἰσλήθημεν αἶφνης εἰς ἐλεεινὸν δωμάτιον, γυμνόν, ἄνευ ἐπιπλῶν, καὶ παγερόν, μολονότι ἡ χλιαρὰ τοῦ Σεπτεμβρίου θερμότης ἐβάσιλεν ἐντός· εἰς τὸ βάθος δὲ αὐτοῦ, ἐπὶ κλίνης ἀτάκτου, ἐκινεῖτο ὀδυνηρῶς ἀνθρωπίνῃ μορφῇ, ἐν τῇ ὁποίᾳ μετὰ δυστοχίᾳ Γόθαν. Ἡτο φρικωδὲς ὡχρὰ, τὸ πολὺ μελαγχροινὸν χρομὰ της εἶχε καταντήσῃ πρασινωπὸν, οἱ μέλανες ὀφθαλμοὶ της, οἱ μεγεθυθέντες ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἐρριπτον περίε ἀόριστα βλέμματα, ἢ προσηλόντο μετὰ τρόμου εἰς τὰς σκοτεινότητας τοῦ δωματίου γωνίας. Ἡ Ἐριέττα ἐπλησίασε πρὸς αὐτήν, καὶ τῇ εἶπε μετὰ γλυκύτητος· ἡ Γόθα, δὲν μὰς γνωρίζεις; Ἡλθόμεν, διὰ νὰ σε περιποιηθῶμεν καὶ νὰ σε συντροφεύσωμεν ὀλίγον, ἀφοῦ εἶσαι μόνη ἐδῶ... »

Ἡ Γόθα εἰς τοὺς λόγους ταύτους ἡμιγέμνη, ἐρριψεν

ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς μου βλέμμα σκοτεινόν καὶ δυσηρεστημένον, καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν τυχόν λέγοντα· α' Ἀφ' ἡμετέρου με ἤκουον. »

Τότε ἡ Ἐριέττα, ἥτις ἔχει πείραν τῶν τε σωματικῶν καὶ ψυχικῶν ἀσθενειῶν, προσεποιήθη ὅτι τὴν ὑπήκουσε κατὰ γράμμα· δηλ. δὲν ὤμειλετε πλέον, ἀλλ' ἐξέβαλε τὸ ὀμοφρόνιον καὶ τὸν πλὸν της, ἤναψε πῦρ εἰς τὴν ἐστίαν, ἐκαθάρισεν αὐτήν, καὶ ἐβαλεν εἰς ἀγγεῖον ὕδωρ ὅπως θερμανθῇ· εἴτα ἤρχισε νὰ τακτοποιῇ τὸ ἄθλιον ἐκεῖνο δωμάτιον, καὶ ὑπὸ τὰς εὐκινήτους χεῖρας της ἔλαβε τοῦτο ὄψιν καθάριον. Ἐπ' ἡγίανεν, ἤρχετο ἐλαφρὰ ὡς νύμφη τῶν δασῶν, καὶ εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῆς ὥρας τὸ δάπεδον ἐσοκυνίσθη, τὰ ἀγγεῖα ἐπλόθησαν, τὰ ὀλίγα ἐπιπλὰ ἐτέθησαν εἰς τι ἐρμάριον, καὶ ἡ πτυσάνη ἡτοιμάσθη. Τὴν ἐβόηθησα ὅσον ἡδυνάμην καλλίτερον, ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον. Ἡ Γόθα μὰς ἐβλεπε μὲ φιλόποτον ὕβρις. «Θέλεις νὰ τακτοποιήσωμεν καὶ τὴν κλίνην σου; εἶπε τέλος ἡ Ἐριέττα. θὰ ἰδῇς πόσον καλὴ θὰ σοὶ φανῇ κατόπιν. — Ὅπως θέλετε; ἀπεκρίθη ἡ Γόθα· τότε ἡ μὲν ἀδελφὴ μου τὴν περιέβαλε διὰ τινος σκεπάσματος, ἐγὼ δὲ λαβούσα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας μου, τὴν ἐτοποθέτησα εἰς ἐν κάθισμα· κατόπιν ἀερίσαμεν καλῶς τὰ στρώματα καὶ ἐτακτοποιήσαμεν τὴν κλίνην μὲ σινδόνας καὶ σκεπάσματα, τὰ ὁποῖα εἶχόμεν φέρε ἐκ τῆς οἰκίας μας· ἀλλ' ἡ λευκότης τούτων εὐρίσκετο εἰς μεγάλῃν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πρόσωπον, τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐνδύματα τῆς Γόθας. «Τί θὰ κάμωμεν τώρα; εἶπον ἐγὼ. — Ὡς τὴν καλλωπίσωμεν, ἀπεκρίθη φαιδρῶς ἡ Ἐριέττα, . . . καὶ ἡμέσως ἤρχισε νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν πτοχὴν αὐτὴν ἀσθενὴ ὑπηρεσίαν· τόσοσιν ταπεινὰς εἰς τοὺς ἐρμάριους τῶν ἀνθρώπων, ὅσον εἶνε ὑψηλαὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Θεοῦ· τῆς ἔπλυνε τοὺς πόδας, τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, τῆς ἐκτένιζε τὴν κόμην, καὶ τὴν ἐνεδύσαμεν διὰ καθαρῶν τινῶν ἐνδυμάτων, ἅτινα εὐρομεν εἰς τὰ βάρη τοῦ ἐρμαρίου. «Ἐ! λοιπόν, Γόθα, δὲν εἶσαι καλλίτερα τώρα; τὴν ἠρώτησα, ὅτε τὴν ἐθέσαμεν τέλος εἰς τὴν κλίνην της· δὲν μοι ἀπεκρίθη, ἀλλὰ παρετήρησα ὅτι ἔκλαιε. «Τί ἔχεις; τὴν ἠρώτησα πάλιν. Ἄ! μοι εἶπεν, εἰσθε καλὰ εἰς, καὶ ἔλθατε νὰ μοι κάμετε καλόν! — Τότε, Γόθα, φανοῦ καὶ σὺ καλὴ καὶ πῖε τὴν πτυσάνην σου τώρα. . . . »

Ἡ Γόθα ἔλαβε τὸ κύπελλον, πλὴν, πρὶν νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς τὰ χεῖλη της, ἔκαμε καθάλλιστικά τινα σημεῖα, καὶ ἐψιθύρισε προσευχάς, αἵτινες δὲν εὐρίσκοντο εἰς τὸ προσευχητάριον. «Τί κάμνεις ἐκεῖ; ἀνέκραξε ζωνρῶς ἡ Ἐριέττα· γνωρίζεις ὅτι οὔτε μὰς ἀρέσουν τὰ τοιαῦτα οὔτε τὰ συγχωροῦμεν. — Δὲν κάμνω τίποτὲ κακόν. . . . ἀπήντησε διὰ τρεμούσης φωνῆς ἡ Γόθα· εἶνε φίλτρα μυστικά, ἅτινα μοι εἶχε μάθει ἡ μήτηρ μου. . . . ἐκείνη ἐθεράπευεν ἀνθρώπους καὶ ζῆα. . . . ἦτο σοφὴ ἡ μήτηρ μου. — Δυνατόν, τῇ ἀπεκρίθη σοβαρῶς ἡ Ἐριέττα, ἡ πείρα καὶ ἡ παράδοσις νὰ ἐδίδαξαν εἰς τὴν μητέρα σου φάρμακα πολύτιμα, ἀλλ' αἱ χειρονομίαι αὐταί, αὐτὰ τὰ σημεῖα, αὐτοὶ οἱ λόγοι δὲν προσθέτουν τίποτὲ εἰς τὴν ἀξίαν τῶν φαρμάκων της, καὶ προσβάλλουν τὸν Θεόν, διότι δὲν ἐπικαλεῖται τις Αὐτόν

(1) Ὅρα Δ'. Οἰκουμ. Συνόδου καν. κς', Ζ'. Οἰκουμηνικῆς Συνόδου καν. ια', Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας καν. ι'. Συντάγμ. κανόνων τόμ. Β'. σελ. 277, 550, τόμ. Δ' σελ. 350 πρῶλ. καὶ ἀποστολ. κανόνα μα', Συντάγμ. κανόνων τόμ. Β'. σελ. 57.

(2) Einleitung in das Recht der Kirche Leipzig, 1840 (Εἰσαγωγή εἰς τὸ Δίκαιον τῆς Ἐκκλησίας).

διὰ τούτων . . . » Ἡ Γόθα δὲν ἀπεκρίθη ἀμέσως· ἔπει-
τὸ ποτόν, ἀπέδωκε τὸ κύπελλον εἰς τὴν ἀδελφὴν μου, καί·
« Πιστεύετε λοιπὸν ὅτι εἶνε κακὰ τούτα; ἠρώτησε, καὶ ὁ
υἱός μου τὰ αὐτὰ μοι λέγει . . . » Ὁ υἱός σου! ἔχεις
υἱὸν Γόθα! — Ναί, ἀπεκρίθη μετὰ πικρίας, υἱόν, ὅστις ἀρ-
νεῖται τὴν μητέρα του! μ' ἐγκατέλειψε καὶ ἔγεινε βοσκός,
εἶνε πάμπτωχος, διότι δὲν θέλει νὰ ζήσῃ διὰ τῶν φίλων
μου, καὶ ἐρυθρίξ δι' ἐμέ, ὅταν οἱ ἄλλοι τοῦ χωρίου νέοι
τὴν ὀνομάζουν υἱὸν τῆς μαγίσσης.

— Ἀλλ' αὐτὸν τὸν υἱὸν σου θὰ τὸν ἀγαπᾷς θεσπίως
καὶ θὰ θέλῃς νὰ τὸν ἴδῃς. — Ἄ! ὁπέλαθεν ἐκείνη μετὰ
βοήθους στεναγμοῦ, ἐὰν εἶχον αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν! Ἐὰν
ἐπανήρχετο πρὸς ἐμέ, θὰ ἐπίστευον ὅτι ὑπάρχει Θεός,
καὶ θὰ ἐκαμνον πᾶν ὅ,τι ἐζητούσατε ἀπὸ ἐμέ! — Ὁ ἀγα-
γώμεν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ υἱοῦ σου, εἶπον ἐγώ· κατοι-
κεῖ μακρὰν; — Εἶνε ποιμὴν εἰς Μαλινόην. — Ἐγὼ κα-
λῶς, αὐριοὺς θὰ σοὺ τὸν φέρωμεν. — Ὡ καλαὶ μου κυ-
ρίαι, θὰ τὸ κάμετε αὐτό; »

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐνίκηθη· ἔκλαιε, καὶ τὰ δάκρυά της
ἔρρεον ἀφ' ὀφθάλμων, ἡμεῖς δέ, βλέπουσαι ὁποῖαν βαθεῖαν πλη-
γὴν εἶχεν ἀνοίξει εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην ἡ ἀπομάκρυνσις
τοῦ υἱοῦ της, ἠρξίσμεν νὰ ἐννοώμεν πόθεν προήρχετο ἡ
ἀγρία αὐτῆς διάθεσις, ἡ πρὸς τὴν μοναξίαν κλίσις της
καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ πνεύματός της τοῦ τόσον ἐπικινδύνους
δαισιδαίμονος, ἀλλ' ἔπρεπε ν' ἀπέλθωμεν, διότι ἐπλη-
σίαζεν ἡ νύξ· ἀνεζώπυρσάμεν λοιπὸν τὸ πῦρ, ἡτοιμάσα-
μεν τὴν πτυσάνην της, ἡ Ἐρριέττα τῇ ἔδωκε τὸ ἴδιον
της προσευχητάριον, ἐξορκίζουσα αὐτὴν νὰ προσευχηθῇ
καὶ ν' ἀνυψώσῃ πρὸς τὸν Κύριον τὴν καρδίαν της, καὶ
ἐπιστρέψαμεν εἰς τὸν οἶκόν μας, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ δὴ ἀπη-
ρέτραι τοῦ κτήματος ἀπεστάλησαν μετὰ πολλῶν προμη-
θειῶν, ὅπως μείνωσι παρὰ τῇ δυστυχεῖ Γόθα καὶ περι-
ποιθῶσιν αὐτήν, ἐντολή, ἥτις καθόλου δὲν τὰς εὐχαρί-
στησε, διότι ἡ μάγισσα εἰς τὰ χωρία εἶνε ἀντικείμενον
φόβου συγχρόνως καὶ περιφρονήσεως. (ἀκολουθεῖ)

ΠΟΙΚΙΛΑ

— Ὁ συντάκτης τῆς « Ἀναμορφώσεως » ἔγραψεν ἄρ-
θρον, ἐκφράζον προσωπικὰς τοῦ γινώσκας, ὁ δὲ « Ἀόγος » τοῦ
κ. Μακράκη ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ τῆς 2ας Αὐγούστου ἐδειξε καὶ
πάλιν τὴν νοημοσύνην του καὶ τὴν εὐγένειάν του, ἐξυβρίζας
τούς περὶ τὴν « Ἀνάπλασιν ». Ἐκφράζομεν ἐπὶ τούτῳ τῆς
θερμοτάτης εὐχαριστίας μας, διότι αἱ ββρεῖς αὗται ἐνεφα-
νίσθησαν εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ἵπποισιν ὁ ἐν Κύπρῳ τρελ-
λομασένος συκοφάντης Καταλάνος ἰσχυρίσθη, ὅτι εἶνε
μακροκινήτης ὁ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς « Ἀναπλάσεως »
πανοσιολογιστάτος κ. Πανάρετος Δουληγέρης.

— Ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Τριτάδος βοήθης τοῦ ἁγίου
Κυζίκου, ὁ τέως Πρωτοσύγκελος αὐτοῦ κ. Τιμόθεος, οὗ
περισπούδαστον ἄξιόν πρό μνητῶν τεσσάρων ἐδημοσίευσεν
ἡ « Ἀνάπλασις ».

— Ἐκ τῶν νέων ἐπισκόπων μας ἀπῆλθεν ἤδη τὴν
παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ὁ Σ. ἐπίσκο-
πος Ὁληθῶν—Λεβαδείας κ. Ἰερώνυμος.

— Προτάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρ-
χου Ἰωακείμ τοῦ Γ' καὶ δημοθέως ἐγκρίσει τῆς περὶ
αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπενεμήθη τὸ ἐκκλη-
σιαστικὸν ὀφρῖκιον τοῦ Μεγάλου ὑπομνηματογράφου
εἰς τὸν ἐν Πετρούπολει διαπρεπεῖ ὁμογενῆ βυζαντινολόγον
καὶ μεσαιωνοδιδῆν κ. Ἀθανάσιον Παπαδόπουλον Κε-
ραμεῖα.

— Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1100 ἐτέθη ἐν Μαυροβου-
νίῳ εἰς ἐφαρμογὴν νόμος περὶ μισθοδοσίας τοῦ ἐνοριακοῦ
κλήρου, καταρτισθεὶς διὰ συνέργειας τοῦ Πανερωτάτου
Μητροπολίτου Μαυροβουνίου Μητροφάνους καὶ τοῦ ὑπομ-
νοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων Πόποβιτς.

— Τῆς νέας ἡμῶν Ἱερᾶς Συνόδου θὰ μετὰσχωσι διί-
τρίτον ἤδη ἔτος, ὁ Σ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ.
Γρηγόριος καὶ ὁ Σ. ἐπίσκοπος Μαντινείας κ. Θεόκλητος.

— Πανηγυρικώτατα ἐτελέσθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ καὶ
ὑπὸ τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' συλλει-
τουργούντων τῶν Σεβ. Ἀρχιερέων Ἰωννίνων, Ἀμασείας,
Προόπτης, Βερροίας, Βάρνης, Μηθύμνης, Μεσημβρίας, Χίου,
Γρεβενῶν, ἡ εἰς ἁρχιερεῖα χειροτονία τοῦ Σχολάρχου τῆς
Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἀρχιμ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου. Ἡ
αὐτοῦ Σεβασμιότης, τιμῆς χάριν, προήχθη εἰς τὸ ὑπὸ
φίλδὸν τίτλον Σάρδεων μητροπολιτικὸν ἀξίωμα.

— Ἡ Α. Θ. Π., ὁ πρῶτος Κωνσταντινουπόλεως κ. Κων-
σταντίνος διὰ γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὴν
Οἰκουμενικὴν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ' ἐδήλωσεν, ὅτι
ἐχὼν λαμβάνειν ἐκ καθυστερουμένων εἰς αὐτὸν ἐπιχορηγή-
σεων 240 χιλιάδας γροσίων, δωρεῖται ταύτας ὑπὸ τοῦ ἐξῆ-
δρους χρήσεως αὐτῶν Πεντήκοντα χιλιάδες γροσίων νὰ
διατεθῶσι πρὸς συντέλεσιν τῆς ἐκτυπώσεως τῆς Κ. Δια-
θήκης, ἐκ δὲ τοῦ ὑπολοίπου τὸ 1/2 νὰ δοθῇ εἰς τὸ ταμεῖον
τοῦ ἀποθεματικοῦ τῶν Πατριαρχείων Κεφαλαίου, τὸ 1/2
διὰ τινὰ ἄλλην ἀνάγκην ἐκκλησιαστικὴν, καὶ τοῦ τελευ-
ταίου 1/2 οἱ τόκοι νὰ διατίθενται πρὸς ἀγορὰν διαφόρων
θεολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν βιβλίων διὰ τὴν βιβλιοθή-
κην τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς.

— Διὰ τὸ παρ' ἡμῖν νέον Β. Διάταγμα περὶ προσόν-
των πρὸς χειροτονίαν ἱερέων θὰ γράψωμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ
φύλλῳ.

— Προσκληθεὶς τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Σάμου
συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν του ἐν τῇ Μονῇ τῆς Πανα-
γίας Συνέλευσις 195 ἱερέων, ἐν ᾗ συνεζήτηθησαν διάφορα
ζητήματα περὶ βελτιώσεως τῆς θέσεως τοῦ Σαμιανοῦ
κλήρου. Αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ταύτης θὰ ἐπανε-
ληφθῶσι κατὰ τὸν προσεχὲς Σεπτέμβριον.

— Αὐστηρῶς ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Πα-
τριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἡ εἰς Κωνσταντινουπόλιν με-
τάβασις κληρικῶν τῶν ἐπαρχιῶν πρὸς ἐδρεῖσιν θέσεως.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Σ. ΔΙΑΛΛΗΜΑ

66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66